

GAZETA LWOWSKA.

We Srode

N^{ro.} 54.

12. Maia 1819.

Wiadomości krajowe.

Ze Lwowa. — C. K. Rząd krajowy ogłosił poniższy

O k o l n i k

względem zaprowadzenia prowizoryum podatku gruntowego.

Aby poniekaż zaradzić niedogodnościom, które w teraźniejszym wymiarze podatku gruntowego zachodzą, a częścią z niedokładnego początkowo ułożenia katastru podatkowego, częścią zaś z odmienionych przez dłuższy ciąg czasu stosunków wyphywają, raczył Najjaśniejszy Pan mocą oznajmioney listem Wysokiego Ministeryum z dnia 14. z. m. najwyższej uchwały z dnia 8. Lutego r. b. rozporządzić zaprowadzenie nowego prowizoryum podatku gruntowego, które tak długo trwać będzie, dopóki przez uchwalony najwyższym uniwersałem z dnia 23. Grudnia 1817 powszechny kataster, stałe urządzenie nastąpić nie będzie mogło. — Względem tego prowizoryum podają się przepisy następujące: §. 1. Do podatku gruntowego pociągają się: A. Właściwe przychody z gruntów. B. Pożytki z budynków. C. Użytki z urbaryuszów i dziesięcin, §. 2. Przy wyrachowaniu właściwych przychodów gruntowych, biorą się za podstawę rezultaty przedsięwziętego w następności najwyższego uniwersału z dnia 12. Kwietnia 1785 pomiaru gruntów i wyrachowania przychodu z onychże. — §. 3. Te rezultaty podpadną atoli sprostowaniu oo do wszystkich odmian, które od owej epoki w osobie właściciela gruntu, w obwodzie posiadłości gruntowej i w gatunku uprawy gruntów pozachodziły. §. 4. Budynki, jeżeli nie są położone w miejscach, gdzie w powszechności jako czynsz przynoszące uznaniem zostają, podpadają opłacie podatku drogą klasyfikacyi, przy której miany jest wzgląd na różnicę materyału budowniczego, na obwód budynku i na należące do niego budynki przyboczne, na jego przeznaczenie, tudzież na większą lub

mniejszą ludność miejsca, w którym budynek położony jest. §. 5. Jeżeli zaś budynki położone są w miejscach, gdzie za czynsz przynoszące poczytanemi być mogą, tedy podpadają opłacie podatku według rzeczywistego lub podobnego do rzeczywistości przychodu czynszowego, wszelako z słuszym względem na koszt utrzymania. §. 6. Przychody z urbaryuszów i dziesięcin wyrachowują się drogą własnych zeznań przez upoważnionych do tego właścicieli gruntów, kopalni, woytówstw lub dziesięcin. §. 7. Takowe zeznania czyli fassyie mają atoli podawane być rzetelnie i sumiennie, podpadają ściślejszy kontroli, a utracone w nich użytek z urbaryuszu lub dziesięciny, nie może już więcej żądanym być w przyszłości. §. 8. Wyrachowanie właściwych przychodów gruntowych, klasyfikacyę budynków, i wyrachowanie przychodów z domów, mają pod przewodnictwem Urzędu Cyrkułowego uskutecznić owe Zwierzchności, które do uskutecznienia uniwersału względem regulacyi podatków z dnia 12. Kwietnia 1785, jako Zwierzchności przewodniczące ustanowione były. §. 9. Zakres ich działania rozciąga się na cały obwód Powiatu, który im podówczas był wyznaczony, chyba gdyby szczególniejsze stosunki odmiany wymagały. §. 10. Mają postępować sobie według dokładnych instrukcyi, które im oraz dla stosownego dopełnienia tej czynności wydane zostaną. §. 11. Fassyie przychodów urbaryalnych i dziesięcin mają tyczące się Dominia, tudzież posiadacze giełd i dziesięcin złożyć w przełożonym Urzędzie Cyrkułowym, a to ściśle według przepisu i kształtu, jakie im wraz oznajmionemi zostaną, przy tem zaś dotrzymać ściśle termin wyznaczony. §. 12. Do uskutecznienia tych rozporządzeń ustanowiona będzie osobna Kommissyia prowincjonalna dla całego obwodu Prowincyi, której rozporządzenia tak Urzędy Cyrkułowe, jako też Zwierzchności gruntowe i powiatowe, tudzież Magistraty i wszyscy Obywatele, dopełniać mają

We Lwowie dnia 6. Maia 1819.

(Następują podpisy.)

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Na posiedzeniach Parlamentowych ostatnich dni Marca nie zaszło nic większej wagi. — Dnia 1go Kwietnia Izba Parów odesłała do osobney Kommissyi projekt do prawa względem ksiąg pomocnych wielkiej księdze długów narodowych. — Dnia 2go Birra Izby Deputowanych zajmowały się wnioskiem Xięcia Gaety względem lepszego rozkładu podatku gruntowego. — Dnia 5go Izba Deputowanych zajmowała się prośbami, między którymi znajdowało się podanie pensyionowanego Kapitana Thome, który dnia 18go Brumaire będąc podówczas grenadyierem, odebrał pchnięcie sztyletem wymierzone przeciwko Bonapartemu; jako wdzięczność narodową przyznano mu za tą 600 fr. pensyi roczney, do czego potem otrzymał podobną pensyję jako Kapitan pensyionowany; prosił więc teraz, aby obiedwie te pensyje pobierać mógł razem. Wydział popierał tę prośbę, oddając sprawiedliwość szlachetnemu poświęceniu się żołnierza za Jenerała swojego; odesłano go atoli do Kommissyi wydatków, mającey czuwać nad tem, aby pensyje nie mnożono. — Potem zaczęły się rozprawy względem monopoliiu tabaki. P. Magnier-Grand prez poczytywał to za nadwężenie konstytucyi, warując równość praw i nienaruszalność własności, aby tabakę i tyton za wyznaczone ceny sprzedawać zawiadowstwu (Regie), daley zaś twierdził, że urzędnicy zawiadowczy nie mogą nigdy mieć tyle interessu w dogadzaniu chwilowemu gustowi, ile fabrykant prywatny, któremu w tem i o własny interes idzie. P. Laisné de Villeveque mówił za utrzymaniem monopoliiu, inni przeciwko niemu, nareszcie odroczone rozprawy na dzień następujący. — Dnia 6go Izba Parów słuchata zdania sprawy względem ksiąg pomocnych wielkiej księdze długów narodowych, i kazała go wydrukować, poczem oddano Biurom do roztrząśnienia wnioszek Hrabiego Marbois względem zamięnienia kary deportacyi na inną, i postanowiono zająć się wnioskiem Hrabiego Hedouville, aby najstarsi Kawalerowie orderu Ludwika nie mając innych przychodów, łączyć mogli pobieranie razem kilku pensyje woyskowych do 15 lub 1600 franków. — Tegoż samego dnia Izba Deputowanych po roztrząśnieniu niektórych podań rozprawiała daley względem monopoliiu tabaki i tytoniu. Hrabia Beugnot obstawał za niem twierząc, że nie podobna innym łatwiejszym

sposobem odzyskać 41 milionów rocznego przychodu, który Skarb z tąd pobiera, a którego w terażniejszych okolicznościach ieszcze koniecznie potrzebuie. Między mówiącymi przeciwko temu przytoczył P. Kern oświadczenie jeneralnego Dyrektora podatków niestających z dnia 1go Kwietnia 1815: „że tylko nacisk okoliczności i potrzeby Państwa monopoliiu usprawiedliwić mogą.“ Czyliż,“ zawołał, „potrzeby w roku 1822 będą ieszcze tak nagłe jak w roku 1815? Czyliż nie nstaną nigdy?“ Dalsze rozprawy odroczone. — Dnia 7go Minister przychodów przetożył Izbię Deputowanych projekt do prawa względem handlu przechodowego, mianowicie, ażeby przechod towarów osadniczych dozwołony ustawą z dnia 17go Grudnia 1814 z portów Francuzkich ku granicom lądowym, to jest z Hollandyi do Szwaycaryi, rozciągnionym był także i na Departamenta nad-Renskie (Alzacyję). Już roku zeszłego podpadł ten projekt żwawym sporom; teraz oświadczył Minister przychodów, że Rząd zasięgnął wiadomości, przekonywających o bezzasadzie sprzeczek przeszlorocznych. — Na tamże samem posiedzeniu przyszło do żwawey utarczki z powodu przetożoney skargi z Korsyki przeciwko Ministeryium o zwłoczenie procedury względem zamordowania pewnego Radcy Appellacyynego z Ajaccio. Kommissya proponowała przystąpić do porządku dziennego, powątpiewając o rzetelności podpisu, lecz rzeczywistosc czynu skłoniła większość głosów do odesłania skargi Ministrowi sprawiedliwości. — Dnia 10go Izba Deputowanych uchwalała 140 głosami przeciwko 78, aby monopoliiu tabaki i tytoniu trwalo do dnia 1go Stycznia 1826. (Według uchwały finansowej z dnia 28go Kwietnia 1816 miało to Monopoliiu trwać tylko do dnia 1go Stycznia 1821). — Na temże samem posiedzeniu P. Courvoisier imieniem Kommissyi centralney zdł sprawę względem pierwszego z (pomienionych w numerze 92/46 gazety naszej) projektów do prawa względem wolności druku, mianowicie względem kar na przewinienia popełniane przez prasę. (Umieszczony w numerze 106/53 gazety naszej projekt do prawa, jest trzecim z projektów o wolności druku, i tycze się tylko dzienników i pism peryodycznych.) Co się tycze projektu do prawa względem przewinień prassy, proponowała Kommissya poprawkę, aby każde wezwanie do występku, ieżeli bezskutecznem zostanie, karać więzieniem od trzech dni do lat dwóch, i karą pienięzną od 50 do 4000 franków; a każde obrażające obwinienie, przy-

toczenie albo obelgę przeciwko Trybunałom sądowym lub Władzom ustanowionym, więzieniem od dni 5 do lat 2 i karą pieniężną od 50 do 4000 fr.; zaś przeciwko Izbowi, tudzież przeciwko Monarchom lub Naczelnikom Państw zagranicznych, więzieniem od jednego miesiąca do lat trzech i karą pieniężną od 100 do 5000 fr. — Dnia 12go Izba Deputowanych zajmowała się prośbami; w tajnym zaś Wydziale wniośd P. Lainé aby prosić Króla Jmci o zniesienie cła wywozowego od wina, a P. Clausel de Coussergues, aby żądać projektu do prawa przeciwko pojedynkom. — Dnia 13go Minister wojny przetożył Izbie Parów projekt do prawa względem włożenia na dobra służebności (servitus) ku obronie Kraja. Projekt ten odesłała Izba do Biur dla roztrząśnienia, potem zaś znaczną większością głosów przyjęła projekt do prawa względem utworzenia Departamentach ksiąg pomocnych wielkiej księdze długów Narodowych. Następnie Minister przychodów przetożył teżyż Izbie projekt do prawa względem monopolium tabaki i tytoniu. — Dnia 14go zaczęły się w Izbie Deputowanych rozprawy nad projektem do prawa względem przewinień prassy. P. Chabron de Solilhac mówił za przyjęciem wszystkich artykułów tegoż projektu proponując tylko, aby punkt 8my, gdzie stoi: „Kaźda obelga, wyrządzena moralności publiczney lub dobrym obyczajom etc.“, odmienić w ten sposób: „Kaźda obelga, wyrządzena Religii Stanu albo innemu iakiemu obrządkowi, moralności publiczney etc.“ P. Benjamin Constant proponował wiele innych odmian, co zaś do artykułu 8go, nie tylko nie był za dodatkami tyczącami się Religii, ale obstawał nawet za wypuszczeniem słów o „moralności publiczney“, jako nie wyraźnych i dających pochoć do tysiącznych tłumaczeń. Też same rozprawy ciągnęły się dnia 15go, gdzie pierwsze 5 punktów projektu przyjęto z różnemi poprawkami, proponowanemi przez P. Jaquinota de Pampelune, a tyczącami się ponaywiększezęści zmniejszenia kary. — Dnia 16go rozprawiano daley nad 6ym punktem tegoż projektu i przyjęto go z poprawką, aby drukarze pism tak dalece tylko za nie odpowiedzialni byli, iak dalece przekonani zostaną, że o osnowie ich wiedzieli. — Dnia 17go P. Cassaignoles imieniem Komisssy zdał sprawę względem drugiego z projektów do prawa o wolności druku, mianowicie względem procedury sądowej przeciwko przewinieniom prassy. Rozprawy nad tym projektem odroczone, i zajmowano

się daley wzwyzmiankowanym 8ym punktem pierwszego projektu względem przewinień prassy. P. Lainé żądał, aby przed słowem: „moralności“ położył przynaymniej słowo: „Religii.“ Przeciwnie zaś Minister sprawiedliwości i Kommissarz Królewski (P. Couvier) opierali się, poczytniąc dodatek ten za niebezpieczny i narażający wolność wyznania. Nareszcie poprawkę P. Lainé 110 głosami przeciwko 92 odrzucono. — Tegoż samego dnia rozdano między Członków Izby uwagi, podane od siedmiu redakcyi dzienników Paryżkich względem projektów do prawa o wolności druku. — Jeszcze i dnia 19go ciągnęły się rozprawy nad powyższym artykułem 8ym. P. Hautefeuille żądał, aby ułożonym był tak: „Kaźde zuchwałe, iednym z sposobów w artykule 1wszym wymienionych popełnione targotnienie się na moralność publiczną i religijną albo na dobre obyczaje, ma karane bydź więzieniem od jednego miesiąca do roku i zaplaceniem 16 do 500 franków.“ Na to zezwolono prawie iednomyslnie, potem zaś według zdania Komisssy wypuszczono §. 2gi tegoż artykułu 8go, gdzie stało, że oprócz tego utrzymują się rozporządzenia księgi ustaw karnych; ponieważ warunek ten co do wszystkich artykułów na koncu projektu omieszczone. Dalsze artykuły względem obrazy zagranicznych Monarchów i ich Ministrów podpadły mocnym sporom. — Dopiero dnia 21go skończyły się rozprawy nad wszystkiemi punktami, które z różnemi odmianami przyjęto.

Zapewniają, że Rząd zaraz po skończeniu terażniejszych posiedzeń Parlamentowych zwoła Zgromadzenia wyborcze, ażeby Izby podczas uroczystości koronacyi zgromadzonemi bydź i budżetem na rok przyszły zająć się mogły, a to dla uniknienia niedogodności, mogących nastąpić z odrzucenia projektu do prawa względem zaczynania roku finansowego. — Dnia 12. Kwietnia, iako w rocznicę przybycia Xięcia Artezyi do Paryża (1814) oddawano Mu powiniśzowania. Marszałek Oudinot przybył na czele Deputacyi gwardyi narodowej. Xiąże przyjął ich bardzo uprzejmie i rzekł między innymi: „Nie noszę uprzedzie mundura WPanów, ale chowam go i przywdziałbym go w dzień niebezpieczeństwa; nieznam piękniejszego i zaszczytniejszego nad ten.“ — Dnia 18go miał Poseł Perski posłuchanie pożegnawcze u Króla i Królewiców. Król kazał doręczyć mu pakę fuzyi, szabel i pistoletów z fabryki Wersalskiej, robionych iak najpiękniey kształtem wschodnim. Posłowi temu podobało się bardzō urządzenie gazet, i

oświadczył, że zaprowadzi je także i w Persyi, gdzie iaż postarał się o urządzenie prassy. — Rozporządzeniem Królewskiem przedłużono termin do wyjawienia ukrytych dóbr i przychodów skarbowych, dla posiadaczy do końca r. b., a dla osób trzecich do końca roku 1820. — Innem rozporządzeniem nakazano utworzenie trzech batalionów dla 10 legii. — Utworzono także Sąd Przysięgłych, złożony z siedmiu fabrykantów, który proponować ma Rządowi nagrody dla kunsztmistrzów, którzy od lat 10 przyczynili się do wydoskonalenia machin tkackich, farbiarskich i t. p. — W całej Francyi są wojska w poruszeniu, a to dla powszechnej zmiany garnizonów. — Do obu Izb nadchodzą ciągle prośby o przywołanie wszystkich wygnanców. — Wdowa Marszałka Brune korzystała z obrazu zgroz, wypełnionych w Departamentach południowych Francyi, wystawionego przez Zachowawcę pieczęci P. Deserre, podczas rozpraw względem prawa wyborowego, podała Królowi prośbę złożoną przez prawnodawcę P. Dupina, o przedsięwzięcie w Paryżu śledztwa względem zamordowania tej małżonki. (Wiadomo, że Marszałek Brune podczas owych stu dni po powrocie Bonapartego z Elby miał Dowództwo w Marsylii, Tuluzie i t. d. Gdy Król powrócił do Paryża, powołano tam i Marszałka Brune, który udawszy się tam, podczas podróży przez Avignon zamordowany został przez zbuntowane pospólstwo. Zwłoki jego wrzucono w rzekę, a gdy dwaj żołnierze wyciągnęli je dla pogrzebania, mordercy, mniający się obrońcami tronu i ołtarza, postawili wartę, aby do zwłok nie puszcząc nikogo oprócz drapieżnych ptaków.) Teraz Marszałkowie Francuzcy zgromadzili się byli dla poparcia prośby rzeczonej wdowie, lecz dobroć Króla przedziła ich, a sprawa ta ma teraz wytoczyć się w Paryżu. — Process o zamach na życie Xięcia Wellingtona miał rozpoczętym być dnia 10. Kwietnia. — Przybycie do Paryża Angielskiego Lorda Whitwortha, uderzyło bardzo; pisma peryodyczne przypisują mu ważne tajemne zlecenia, a gazeta Londyńska Kurjer wysmiewa je, że w podróży Osoby znakomitey, przedsięwziętey jedynie dla rozrywki, upatrują koniecznie ważne za niary polityczne. — Xiężę Richelieu przybył dnia 26. Marca do Tulonu, żądając słychać przez Piemont pojedzie do Szwajcaryi. — Rodzina Marszałka Masseny stawia mu przepyszny pomnik na cmentarzu Lachaise. — Dziennik handlowy donosi, że w Bordeaux aresztowano trzy osoby, które potaie-

mnie werbowały do wojska i rozdawały mniemane patenta z roku 1815. — Niedawno zagrabiono pismo P. Benjamina Laroche pod tytułem: *Le cri des patriotes français sur la loi des elections*. — Pismo czasowe które wychodziło w Paryżu pod tytułem: „Nowy człowiek siwy“ (*Nouvel homme gris*) przybrało teraz tytuł: „*Le Liberal*“. Pod tym tytułem przypisano go niepodległym Członkom lewej strony Izby Deputowanych z oświadczeniem, że gdyby projekt do prawa względem dzienników przeciwko podobieństwu przyjętym został, a dowolne wykładanie prawa szkodliwe byłoby miało redaktorom tegoż pisma, tedy już naprzód zapobieżono, ażeby nie doznało przerwy. — W Rouen zdarzył się znowu okropny pojedynek. Jeden z pojedykujących się już raniony chciał przestać, drugi nie zezwolił na to. Pojedynek zaczął się na nowo; a ten który zacięnie obstawał za boiem, padł trupem. Zgroza powiedzieć, że to byli . . . dwaj bracia! — W Paryżu odebrano dnia 16. Kwietnia przez telegrafy bardzo ważne doniesienie z Lugdunu, o przybyciu okrętu z kozami Kaszemirskimi, (których pochodzenie z Kaszemiru pisma publiczne zaprzeczają.)

P r u s s y .

Gazety Berlińskie (*Hauwego i Spencera*) umieściły: „*Niemiecka gazeta powszechna*“ otrzymała niby to od Menu nader interessujący artykuł o Berlinie, który luboć zmysłony zgola, zdolny jest przeciw niektórym czytelników wprawić na kilka dni w zadumienie, chociaż takowe zawsze kończy się na niczem. Oto miało tu zayść iakowe powstanie mieszczan przed bramą Brandeburską pod Victoria, gdzie 1500 mieszczan z natarczywością prosiło Króla Jmci o konstytucyę etc. etc. To miało stać się 2go czyli 3go Kwietnia. Gazeta powszechna nie musi tu mieć korespondenta, inaczej nie mogłaby była wątpić o niedorzeczności i złościwości tej baśni. Obywatele Berlińscy myślą za bardzo po Prusku, by mieli nie ufać sław Królewskiemu i nie pomyślać, że konstytucya Pruska wcale innych przygotowań wymaga, aniżeli konstytucyie Państw niemieckich. Niestety, bydy to może, że owo bezczelne kłamstwo pochodzi od ludzi złościwych, mających za zasadę: „Czego pragniemy, aby się stało, potzება ogłosić, że już nastąpiło, aby Lud naprowadzić na myśl o uczynieniu tego.“